Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE

General Certificate of Secondary Education

122/52

ASTUDIAETHAU BUSNES

PAPUR 2 (D-A*)

HAEN UWCH

P.M. DYDD IAU, 14 Mehefin 2007

(2 Awr)

I'r Arholwr yn unig		
Cwestiwn	**Marc uchaf**	**Marc a ddyfarnwyd**
1.	**20**	
2.	**20**	
3.	**20**	
4.	**20**	
5.	**20**	
ACY	**5**	
Cyfanswm	**105**	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Cewch ddefnyddio cyfrifiannell.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion i bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol yn y llyfryn cwestiwn-ac-ateb hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau ar gyfer pob rhan o gwestiwn mewn cromfachau.

Cewch farciau am ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Examiner only
Arholwr yn unig

Atebwch **bob** *cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.*

1. Fiona Howe yw'r Rheolwr-Gyfarwyddwr a'r prif gyfranddaliwr yn *Posh Paws Cyf*. Mae'r busnes yn darparu gwasanaethau trin *(grooming)* ar gyfer cŵn a chathod mewn siop ar gyrion tref fawr. Mae gan y busnes uned symudol hefyd sy'n ymweld ag anifeiliaid anwes yng nghartrefi eu perchenogion.

Mae'r cwmni'n cyflogi deg gweithiwr sy'n cael eu talu £9 yr awr am wythnos o ddeugain (pedwar deg) awr. Mae cyflog oriau ychwanegol yn cael ei dalu ar £13.50 yr awr.

(a) Yn ystod un wythnos brysur mae'r gweithwyr yn gweithio am 50 awr yr un. Beth yw cyfanswm bil y cyflogau y mae'r cwmni'n eu talu i'w weithwyr? (Dangoswch eich gwaith cyfrifo.) [2]

....

....

....

....

(b) Mae cynnydd yn nifer y cwsmeriaid yn golygu bod angen i Fiona ehangu'r busnes. Awgrymwch ac eglurwch **ddwy** ffynhonnell briodol o gyllid y gallai hi eu hystyried i godi'r arian. [4]

(i) ....

....

....

....

(ii) ....

....

....

....

(c) Mae Fiona'n gallu cael digon o arian i naill ai estyn y siop neu brynu fan newydd. Mae hi'n penderfynu estyn y siop. Defnyddiwch yr enghraifft hon i egluro ystyr y term **cost ymwad** *(opportunity cost)*. [2]

....

....

....

....

Examiner only *Arholwr yn unig*

(ch) Mae angen i Fiona gysylltu â nifer o bobl. Ym mhob sefyllfa a roddir isod awgrymwch y math gorau o gyfathrebu y byddech yn ei argymell. Ar gyfer pob un o'r sefyllfaoedd dewiswch ddull **gwahanol** o gyfathrebu. Rhowch reswm dros eich dewis. [4]

SEFYLLFA	DULL CYFATHREBU	RHESWM
Rhaid i Fiona roi gwybod i gwsmer fod angen iddi ganslo apwyntiad yn ddiweddarach y diwrnod hwnnw.	....	....
Mae'r cyngor lleol yn dymuno gweld copi o'r cynlluniau ar gyfer yr estyniad i'r siop ar frys.	....	....

Dan arweinyddiaeth Fiona mae'r busnes wedi bod yn llwyddiannus. Yn ei barn hi, mae hyn oherwydd ei bod hi'n gwneud yr holl benderfyniadau heb ymgynghori â'i gweithwyr, a hi sydd â rheolaeth lwyr. Fodd bynnag, mae rhai o'i gweithwyr yn teimlo eu bod yn cael eu tanbrisio *(undervalued)* ac yn credu y gallai'r busnes wneud yn well hyd yn oed.

(d) Aseswch gryfderau a gwendidau arddull arwain Fiona. [8]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Cyfanswm Marciau

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

2. Isod mae map sy'n dangos parc adwerthu ddwy filltir o ganol tref ganolig ei maint yng Nghymru.

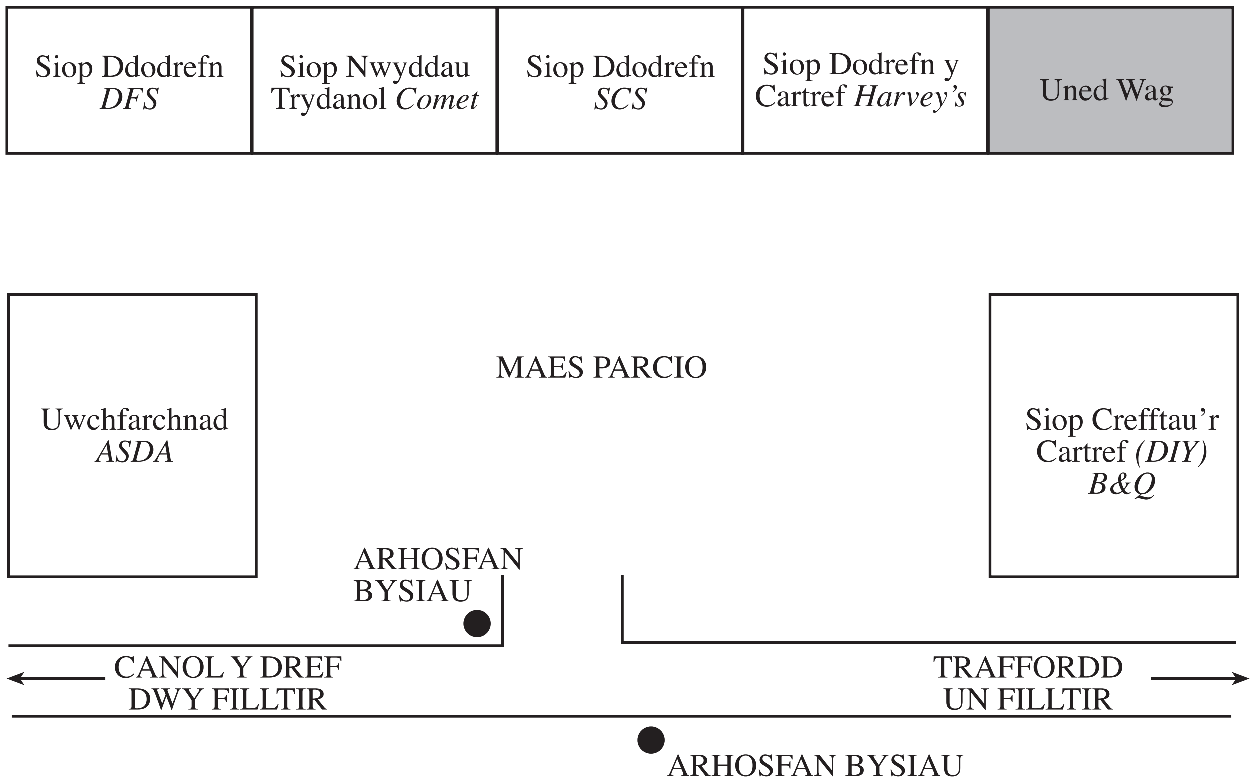

(a) Awgrymwch ac eglurwch **un** fantais ac **un** anfantais i Siop Ddodrefn *SCS* o gael ei lleoli yn y parc adwerthu hwn. [4]

Mantais ....

....

....

....

Anfantais ....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(b) Eglurwch sut y gallai'r parc adwerthu hwn effeithio ar fusnesau yng nghanol y dref. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

(c) Mae *SCS* yn gwerthu ei dodrefn o'i siopau niferus ledled y Deyrnas Unedig. Eglurwch **ddau o'r darbodion maint** y gallai elwa o'u herwydd. [4]

(i) ....

....

....

....

....

....

(ii) ....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(ch) Mae *Comfi Chair Cyf* yn gwerthu dodrefn o'i siop yng nghanol y dref. Mae'n ystyried datblygu gwefan fel y gall werthu ei nwyddau ar y rhyngrwyd. Aseswch gryfderau a gwendidau y syniad hwn. [8]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Cyfanswm Marciau

Examiner only
Arholwr yn unig

3. *Whitbread ccc* yw prif gwmni'r Deyrnas Unedig ym maes lletygarwch *(hospitality)* a hamdden, ac mae'n berchen ar y brandiau gorau mewn gwestai, tai bwyta a chlybiau iechyd a ffitrwydd. Mae ei frandiau'n cynnwys:

Premier Travel Inn	Brand mwyaf y DU ym maes gwestai, gyda 29,000 o ystafelloedd a mwy na 460 o westai.
David Lloyd Leisure	Gyda channoedd o filoedd o aelodau ar draws 56 o glybiau, *David Lloyd Leisure* yw'r brand sydd ar y brig yn y DU ym maes clybiau iechyd a ffitrwydd.
Brandiau Tai Bwyta *Whitbread ccc* gan gynnwys: *Brewers Fayre* *Costa* *Beefeater* *TGI Friday*	*Whitbread ccc* yw un o ddarparwyr mwyaf y DU, gan weithredu mwy na 1,000 o allfeydd *(outlets)*.

Mae *Whitbread ccc* yn rhedeg y tŷ bwyta a bar *TGI Friday* dan gytundeb trwydded/masnachfraint *(franchise)* oddi wrth y cwmni Americanaidd, *Carlson*.

(a) Awgrymwch ac eglurwch **ddau** reswm pam mae *Whitbread ccc* yn prynu i mewn i drwydded/masnachfraint *TGI Friday* yn hytrach nag agor tai bwyta dan ei enw brand ei hun. [4]

(i) ....

....

....

....

(ii) ....

....

....

....

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

Er ei fod yn rhan o fusnes mawr cafodd *TGI Friday* werthiant siomedig yn 2006.

(b) Awgrymwch ac eglurwch **ddwy** strategaeth brisio y gallai *TGI Friday* eu defnyddio i gynyddu gwerthiant. [4]

(i) ....

....

....

....

(ii) ....

....

....

....

(c) Awgrymwch ac eglurwch **un** effaith y gall **pob un** o'r digwyddiadau canlynol ei chael ar *Whitbread ccc*: [6]

(i) gostyngiad yng nghyfraddau llog;

....

....

....

....

(ii) cynnydd yn y dreth ar elw cwmnïau;

....

....

....

....

(iii) cynnydd yng nghyfraddau cyflogau.

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(ch) Mae rhai busnesau, fel *Mars* a *Virgin*, yn defnyddio un enw brand ar gyfer amrywiaeth *(range)* eang iawn o gynhyrchion. Mae *Whitbread ccc* yn darparu llawer o wasanaethau a phob un ohonynt â'i enw brand ei hun.

Gwerthuswch y strategaeth frandio a ddefnyddir gan *Whitbread ccc*. [6]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Cyfanswm Marciau

Examiner only
Arholwr yn unig

4. Mae *COSI* yn fusnes na fyddai llawer o bobl wedi clywed amdano gan fod ei holl gynhyrchion yn cael eu gwerthu dan enwau brand busnesau eraill. Sefydlwyd *COSI* yn Ne Affrica yn 1992 fel cwmni pecynnu. Arweiniodd ei lwyddiant cynnar at ennill contractau i becynnu cynhyrchion a wnaed gan *Ponds Cosmetics*. Yn 1998 bu diddordeb ganddo yn y farchnad Brydeinig ac arweiniodd hyn at **gaffael** *(acquisition)* dau wneuthurwr yn Lloegr. Roedd y ddau gwmni hyn yn cynhyrchu cosmetigau a nwyddau ymolchi *(toiletries)* ar gyfer nifer o fusnesau fel *Body Shop*. Yn 2001 trosfeddiannodd *COSI* ffatri gosmetigau a nwyddau ymolchi *Revlon* yn Ne Cymru.

(a) (i) Nodwch ystyr y term **caffael**. [1]

....

....

(ii) Rhowch **ddau** reswm pam y gallai caffael ddigwydd. [2]

I ....

....

II ....

....

(b) Pa enw a roddir ar fusnes sy'n gweithredu mewn llawer o wledydd? [1]

....

Mae *COSI* yn honni y cafwyd gwelliant sylweddol yn ansawdd ei gynhyrchion yn y blynyddoedd diweddar.

(c) Amlinellwch **ddwy** ffordd y gall *COSI* sicrhau bod ansawdd ei gynhyrchion yn gwella. [4]

(i) ....

....

....

....

(ii) ....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

Mae gan *COSI* bolisi o wella ei gynhyrchion yn barhaol.

(ch) Eglurwch **pam** mae cwmnïau, fel *COSI*, bob amser yn ceisio gwella eu cynhyrchion. [4]

(d) Gwerthuswch a ddylai'r Llywodraeth barhau i hybu cwmnïau o wledydd tramor i gychwyn gweithredu ym Mhrydain ai peidio. [8]

Cyfanswm Marciau

Examiner only
Arholwr yn unig

5. Ffurfiwyd *Redrow ccc* yn 1974. Cychwynnodd fel cwmni peirianneg bach yng Ngogledd Cymru. Yn ystod rhan gyntaf yr 1980au, dechreuodd *Redrow Homes* adeiladu tai preifat. Dros y blynyddoedd, mae'r cwmni wedi parhau i ehangu.

Addaswyd o http://www.insure121.com/home-redrow.htm

Isod mae rhan o'r cyfrif elw a cholled ar gyfer *Redrow ccc*.

CYFRIF ELW A CHOLLED
REDROW CCC

	2005 £miliwn	2004 £miliwn
Trosiant	780	670
Cost Gwerthiant		497
Elw Crynswth	196	173
Costau/Treuliau	42	
Elw Net	154	134

Addaswyd o http://www.redrow.co.uk

(a) Awgrymwch gost/draul *(expense)* y gallai cwmni adeiladu fel *Redrow ccc* ei thalu. [1]

....

(b) Llenwch y rhannau sydd wedi'u tywyllu yn y Cyfrif Elw a Cholled. [2]

(c) Gan ddefnyddio'r Cyfrif Elw a Cholled, rhowch sylwadau ar broffidioldeb *Redrow ccc* rhwng 2004 a 2005. [3]

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(ch) Ar wahân i gymharu elw o flynyddoedd blaenorol, disgrifiwch **ffyrdd eraill** y gallai *Redrow ccc* fesur llwyddiant ei fusnes. [6]

Cyflogir mwy na 1300 o bobl gan *Redrow ccc*. Mae'n buddsoddi llawer iawn o arian yn hyfforddi pobl ifanc a gweithwyr dibrofiad. Hefyd, mae'n ceisio gwella sgiliau eu staff uwch fel y gall pawb gyfrannu at wneud *Redrow ccc* yn fusnes mwy llwyddiannus. Yn 2003, agorodd y cwmni ganolfan hyfforddiant genedlaethol newydd. Costiodd hyn £500,000, buddsoddiad roedd yn fwy na bodlon ei wneud.

(d) Eglurwch pam mae hyfforddiant mor bwysig i fusnesau fel *Redrow ccc*. [4]

Examiner only
Arholwr yn unig

(dd) Mae *Redrow ccc* yn cydnabod pwysigrwydd trin ei gwsmeriaid a'i weithwyr yn dda. Mae hefyd yn ymwybodol o'r cyfrifoldebau cyfreithiol sydd ganddo i'w weithwyr ac i'w gwsmeriaid. Eglurwch (i) **un** cyfrifoldeb cyfreithiol sydd gan *Redrow ccc* i'w weithwyr a (ii) **un** cyfrifoldeb cyfreithiol sydd ganddo i'w gwsmeriaid. [4]

(i) Gweithwyr ....

....

....

....

(ii) Cwsmeriaid ....

....

....

....

Cyfanswm Marciau